

sætninger. Det er ganske naturligt, at en Mand, der bryder med dem, der staae ham nærmest, kommer i stærkere Strid med dem end de, som staae dem fjernere; thi efter at det første Skridt er gjort og efter at alle de Vaand, som det kan være tungt at løsrive, ere løsrøve mellem dem, der staae hinanden nær, kommer der en Mod sætning, som er langt mere energisk og alvorlig og gaaer til langt større Yderligheder end den, der kan findes imellem dem, der ikke have Forudsætninger, som denne Mand har. Altsaa Valgbarheds censur kan føre til, at man vælger en Mand blandt de højere Betsatte, som netop staaer i allerstørste Mod sætning til den Klasse, som skulde antages at ønske ham valgt. Derfor forekommer det mig, at man, dersom man vil gaae den af Udvalgets Fleertal foreslaaede Vej, langt hellere maa opgive en saadan Skingaranti, som ikke har Noget at bethyde. Man indskrænker da ikke Vælgerens Ret til at stemme paa den Mand til Amtsraadet, som de maatte ønske; det er ganske vist, at i mange Amter vil Antallet af de Valgbare til de saakaldte begunstige Pladser være temmelig ringe. Jeg har af Valgbarheds listerne, som de hidtil ere blevne affattede, seet, at det er et temmelig begrændset Antal, som vil findes paa Valg listerne i flere Amter. Vil man, som sagt, gaae med Udvalgets Fleertal, saa maa man helleren bortkaste Skingarantien som den, der er foreslaaet. Der er et andet Forslag, som er stillet af Udvalgets Fleertal, som jeg høilig beklager, det nemlig, at Tallet skal blive mindre. Jeg seer godt, hvorledes man er kommet til det; det er for at faae den rette Deling; men det synes klart, at Amtsraadene ville komme til at fremtræde med en mindre moralsk Anseelse overfor de underordnede Raad, naar de tælle et saa ringe Antal Medlemmer, som her er foreslaaet; det vil som oftest synes unaturligt, at de større underordnede Forsamlinger skulle see deres Beslutninger omgjorte af et mindre Raad end det, der tog den oprindelige Beslutning. Efter den Betragtning, jeg har af Forholdet med Hensyn til Valgretten, kan jeg ikke have stort Haab om, at Loven, dersom dette Forslag bliver forkastet, vil udkomme i en saadan Skikkelse, som jeg kan ønske.

Jeg maa dog med Hensyn til et Forslag, som endnu foreligger, sige et Par Ord. Det er Forslaget om Reiseomkostninger. Dersom man ikke vil gaae ind paa Ministerens Forslag, saa troer jeg, man berøver disse kommunale Institutioner noget af det Smukkeste, der hidtil har været ved dem. Det, at enhver Mand, der arbejder i Kommunens Tjeneste, udfører sin Gjerning uden Betaling, troer jeg giver de forskjellige Raad, Amtsraad og Sogneraad, en ikke ringe Anseelse og en større, end de ellers vilde have. Det vilde være uhyggeligt i højeste Grad, om ethvert Skridt, der skal gjøres for Kommunen, skulde lønnes, og jeg troer, at dersom man gjør det første Skridt, som her er foreslaaet, saa vil man med Nødvendighed komme til at gaae et Skridt videre, nemlig ogsaa at lønne idetmindste flere af Posterne i de mindre Kommuner, der nu ere ulønnede. Jeg troer f. Ex., at en Formand i et Sogneraad offerer langt mere Tid og Penge end et Medlem af Amtsraadet ved at rejse en enkelt Dag fire Gange om Aaret til Amtsraadet. Sogneforstanderflaks medlemmerne, især i de spredte Sogne, have til mange Tider Kjørsler, og om de end have egen Befordring, saa tage de dog Hestene fra deres Arbejde; Formanden i Sogneforstanderflaket har ofte meget betydeligt og anstrengende Arbejde; han maa ofte staae i Forbud for Kommunen. Jeg troer saaledes, at han i alle Henseender vil have et ligesaa billigt Krav paa en Godtgjørelse for havde Udgifter, som Amtsraads medlemmerne kunne have til en Godtgjørelse. Dersom vi lidt efter lidt komme til at give Godtgjørelse for disse forskellige Gjerninger i Kommunens Tjeneste, saa troer jeg, som sagt, at det Smukkeste ved at arbejde for Kommunens Anliggender vil gaae bort, og at flere ville trække sig tilbage fra Kommunens Tjeneste, naar de sætte Priis paa, at den Gjerning, de udføre, er ulønnet, og at den betragtes som ulønnet. Kun et Par Ord skal jeg endnu tilføie, nemlig at ligesom jeg troer, at en Bestemmelse om Reiseomkostninger ogsaa med Tiden vil faae Anvendelse paa Godtgjørelser i de underordnede Kommuner, saaledes vil ganske naturligt en Forandring i Valget til Amtsraadene føre til en Forandring i Sogneraadene, saa at man